

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenként háromszor a.m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. A négyedre 3 ft. c. é. Hirdetési ár: négyhásas sorért elsősor 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. helyegdíj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik. A nyilatkozatok cikkek sora után 15 kr. előleges befizetés mellett a szerkesztőséghez címzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, ápr. 24.

(D.) A német-dán esatateren csak most megtörtént fontos esemény egy oly szemponttal vált, melyből az összegyűlt congressus irányához s talán következményeihez is leginkább hozzávetetheti.

Mi meg vagyunk győződve, hogy a poroszok a düppeli sáncok elfoglalásával, s az érteke vité ostrommal azért tették, hogy diplomatiájuk a congressuson ily fényes harci vívmány által tényekre hivatkozassék.

A düppeli erőd bevételével Dánia már Schleswigből is csaknem teljesen kiszorult, s így a porosz-osztrák sereg ott egy meghódított földön állanak, melyet azt tehetik, a mit az európai egyensúly combinatiójában tenni jónak látnak.

A porosz-osztrák sereg az executio ürügye alatt szállottak ki a dán-holsteini területre, ők az 1852-i európai szerződés teljesítését követelték; de Dánia ellenszegült, ez által a kötet felbontotta, s pozitív jogát a „jus fortioris” kockájára vetette. És most, midőn már Schleswigből is ki van szorítva, midőn a difficultás alá vont terület a két nagy német hatalom hadi zsákmányává esett, ez utóbbiak a meghódítás jogával jelennek meg a congressuson, s követeléseiket a szerint tehetik fel, a mint céljaikkal legmeggyezőbbnek gondolják.

Természetes, hogy az ottan megjelent hatalmak véleménye korlátozhatja a német hatalmak követeléseit, s az európai areopagnak hatalmában fog állani, hogy jó tanácsaival a seb tulmérésedése ellen óvakodjék, sőt még nagybbszerű ellenvélemények oda is vihetik a dolgot, hogy a congressuson az ellenvélemények egy coalitioja jöjjön létre, a mely a harc tettelességeire is vigye a dolgot, s a mostaninál nagyobb bonyodalmat idézzon elő.

De ha az utóbbi napok diplomatikai jelenségeit vizsgáljuk, meggyőződünk, hogy az európai kormányok úgy kezelik a háborút, mint a macska a forró kását.

Az angol kékkönyv tanubizonyoságot tesz ugyan, hogy a francia kormány töprenkedett úgy az oroszánál, mint az angolnál, európai interventiot eszközölni a dán kérdésnek szabadabb kézzel szabályozására; de azt is látjuk, hogy mozgalmak e részben több sikert nem tudott aratni, mint azt, hogy e kérdés az angolok iratványára a conferentia areopagja elé vonatott. E congressus pedig éppen nem ígér igen harszias eredményeket.

Talán rendszeresen terjesztették a hírt néhány hét óta, hogy a Moldva-Olábfeljedelemségek, Velence, Magyarország kitörő felbúvár; végig futott e légből indított vész-hír az európai lapokban, maguk az angolok fényes ünnepélyvel fogadják Garibaldit, kit a világ a népek szabadság-hőseinek nevez, s kinek nyílt célja megtámadni Austriát Velenceért, s a pápát Rómáért.

S im mialatt a miniszterek a népek hőseivel tartanak lakomákat, Russel lord kimondja az angol parlamentben, hogy az európai béke érdeke áll előtérben, hogy Dániát segíeyezni nem lehet, mert egy világ-catastrof kezdetét várva várja a forradalom, mely az olasz, lengyel, magyar és oláh földön kitörni készül; a diplomatia pedig nem adhat lábat a népek rajongásainak; tehát a dán-német viszályt békés uton kell elenyészteni.

Ez az angol külügyminister bevallott politikája; másfelől Napoleon is mindig a béke ohajtását hirdeti, ő háborút is csak a béke kedvéért akart indíttatni; tehát ha a cél vérontás nélkül, conferentia útján elérhető lesz, kénytelen leend a francia császár is jó arcot csinálni a béke ezen vívmányához.

Dánia kérdésen kívül makacsan ragaszkodand ösbírodalmi eszméjéhez, és arra fog törekedni, hogy az európai conferentia legyen kész a dán közös bírodalmi tanácsba kergetni a németeket, s a personalis uniohelyett legyen egység; mert a modern politika egyik párta azt hiszi, hogy ellenkező elemeket is biztosabban összerakhatni a centralisatio, mint a personalis unio által; azonban Dánia már a hercegségekre nézve extra dominium van, s köszönje meg, ha Austria s Poroszország csak annyiba is beleegyezhetnek, hogy a német részek a személyi unio által függjenek össze vele. Valószínűleg Németország képviselője többet fog ennél követelni.

Volt Európában szándék, hogy a germanismus előretökésének útját állják. Az angol, olasz, orosz jól belátják, mennyire fogná emelni a németek tengeri hatalmát, ha a szigetország kikötőit közvetlen kezök alá keríthetnék, sőt úgy vagyunk meggyőződve, hogy az angol politika már tisztában is van teendőivel a német nagyhatalmak túlkövetelése ellenében; az angol lapok hozták, hogy Victor Emanuel kész 30,000 tengerészt adni Anglia rendelkezése alá, ha a dán kérdés miatt Austriával összeakarna ütközni, kérdésen kívül Francia és Oroszország is csatlakoznék egy oly háborúhoz, mely a német hatalom túlterjeszkedésének fékezésére indíttatnék; azonban a német hatalmak is elég előrelátók, s ennyire nem viszik a dolgot, kevesebbel beérlik, s alkalmasint készek az egyesített Schleswig-Holstein személyi unio mellett Dánia hatalma alatt bagyni továbbra is.

Németországra nézve az is jelentékeny vívmány, mert a mint annak idejében tüzetesen elmondottuk, Schleswig tiszta dán birtok, és a dán királyok adományából volt ugyan a holsteini német grófok feuduma, de mindig Dánia kiegészítő része vala, és sem a római császárságnak, sem a német szövetségnek semmi hatalma nem volt felette.

Ha most Austria s Poroszország kivihetik — a mi pedig töltik, mint győzelmesektől éppen nem tulzott követelés, — hogy Schleswig-Holsteinnal egyesíttessék, és így függjön össze a dán koronával saját országgyűlése s ministeriuma alatt, akkor a két német hatalom egy szép kis hercegséget csakugyan acquirált a germanismusnak, és így harcban vesztegetett vére nem ment egészen kárba.

Mint hogy a két nagyhatalom követelése közép követelés a németszövetség és dán kormány követelése közt, valószínűleg a congressuson többséget fog kivívni.

Mi általában, midőn látjuk, hogy minden európai kormány utóbbi hetekben minden közegeiben a forradalom rémjét mily rendszeresen törekedett felmutogatni, mindjárt belátjuk, hogy ők egymást ijeszgetik, hogy úgy az aggodalom befolyása alatt engedékenyek legyenek a congressuson felmerülő kiegyesítési eszmék iránt.

Hozzávetéseink az eddigi előzmények után arra vezetnek, hogy a conferentia mindent elkövetend a harc tüzeinek kioltására, s miután a két német hatalom nagy harci vívmányai s mérsékelt követeléssel jelenik meg a conferentián, annál nehezebben fognak a többi nagyhatalmak beléjük akadni, mert a hadfolytatáshoz legalább Angliának s Oroszországnak nem igen nagy kedve mutatkozik.

Meglátjuk azonban, mert hisz mikorra e cikkekünk világot lát, talán a távirat meghozza a conferentia magatartásáról tudósításokat — meglátjuk tehát, hogy hozzávetéseink mennyi részben sikerülnek. Mi a conferentiától sokkal inkább várunk békés, mint harszias eredményt; hogy aztán a conferentia után mik fognak történni Németországon, melynek köz-

véleményét az európai areopag bizonynyal ki nem elégíti? — az más kérdés; de ha Dániát leültetik, el tudnak aztán banni a német közvéleménnyel is. A főfeladat csak az, hogy a vihar több ponton egyszerre ne törjön ki, az egyenkint kitörő lángokat könnyen el tudják oltani azon vízi puskákkal, melyek víz helyett bombát és kartácsot szornak ki türegeikből.

Bukarest, ápr. 18.

A mult bétén az itteni országgyűlés Bolentinenu oktatástügyér indítványa folytán ezer aranyat szavazott meg Mihály vitéz koponyájának Bukarestbe hozatalára, és ennek egy ezüst urnába való elhelyezésére. Papasoglu minyor azt írja, hogy Mihály fejét egy Préda nevű híve hozta volt el Erdélyi sírjából és temette el Tirgovist közelébe a „Hegyzárdába” — monastira Dealului — hol sirirata maig is olvasható. Ugyancsak Papasoglu írja, hogy Mihály vajda 42 éves esatában vett részt, 38 tábornok és kapitány által körülveve, de végtére a tordai mezőn aljas árulás áldozata leve. Mihály koponyája e szerint kétszáz éves sírjából ki fog vétetni és a bukaresti „Mihály-vóda” nevű zárdába fog elhelyeztetni, és őrszére tisztelőrség fog állíttatni. Azt talán elfeledték a honatyák, hogy ez a bukaresti Mihályvóda zárd a valóságos tűzfészek, félíg lerohadt zsindefölddel és tenger sokasága kétszáz éves száraz kötésekkel folyosókkal, hová ha egy szikra bekap, pár óra alatt minden hamuvá fogna vá tozni. Kár volt e reliquiát kétszáz éves sírjából megbolygatni, de ha már teszik, ténnek olyan helyre, hol nem volna minden perczben a pusztulásnak kitétetve. Kétszázad alatt sok vihar tombolt keresztül e haza felett, a Hunyadiak, Hallerék földi maradványai hova lőnek? Vad ellenség szelnek bocsátotta őket; de Mihály koponyája egy félreszó szerény zárdában szépen megmaradt. Most a lelkesültség behozza a fővárosba azon helyre, mely háborus időkben a kirabolatásnak és felgyújtásnak leginkább ki van tétetve, s azon zárdába, melyet a rozszakarék egy szál gyufával képes hamuvá égetni. I. Napoleon csontjait nem hozták-e Párisba, mondja egy ismerősöm; nekünk Mihály csak olyan kedves, mint a francziáknak I. Napoleon. Megengedem, csak azt ne feledje, hogy I. Napoleon csontjait idegen földről hozták haza s aztán nem tették ilyen tűzfészekbe. Papasoglu őrnagy a miniszternél tovább megy, és a „Reforma” 27-ik számában azt indítványozza, miszerint a minister ur küldjön követseget Erdélybe a gróf Teleky családhoz Mihály aranyláncza és földi maradványa megszerzése végett, mint hogy ezek, ugymond, a gróf Teleky család privát muzeumában őriztetnek, mióta egy csobán ezeket a tordai mezőn felfedezte és e kegyeletűs uri család magához váltotta. Ugyancsak Erdélyben volna Papasoglu szerint Kopcsa huszár százados vagy ennek családja birtokában Mihálynak kardja, és Szászsebesben Tindár úrnál egy gyűrűje, s ezeket mind össze kellene szerezni. Ama nemzeti szép tény csak akkor volna befejezve, a románok ohajtása kielégítve, és a nemzet „Bravul”-jának dícsősége megőrkítve. A magyar becsület, melynek nagyságát elismerem — mondja végtére az őrnagy ur — nem fogná eltűnni, hogy idegen tárgyakat tartson birtokában anynyival is inkább, mert a magyarok felette sokat tartanak mind arra, a mi nemzeti és a mi multakból a jövő dícsőségét jósolhatja. A nemes magyar megmondandója, hogy a gondviselés a földalot, a hová el volt rejtve, sz. István koronáját visszaadta, s megvagyok győződve, hogy ugyanazon gondviselés arra fogja indítani, hogy kérésünket meghallgassa és adja vissza nekünk azt, a mi nekünk legszentebb volt, s a mit elvesztettünk volt, de a mit a föld és a derék magyar nemzet szive megőrzötti számunkra *). Akkor a románok

*) Nem tudjuk, hogy Mihály vajda ezen hagyományai valóban léteznek-e a kijelölt helyeken; de ha léteznek, miután azokhoz egy velünk szomszédos ország nemzeti kegyelére ragaszkodik, legyen szabad remélnünk, hogy annak birtokosai, oláh szomszédainknak azon kedves meglepetést szerzik, hogy hős vajdájok emlékeit felkeretlennül kezükbe szolgáltatják. Nem kétkedünk, hogy bukaresti lelkes hazánkfia örömet közbe-

szerelete, melyet ma a derék magyarok iránt táplálnak, még növekedni fog, és halánk irántok örökre élni fog.

Érdekesnek tartottam e felhívást az erdélyi magyar lapokkal is megismertetni, s azoknak válaszáat annak idejében a „Reforma” szerkesztőségével közölni.

Kóos Ferencz.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Dézs, ápr. 18.

Gajzágó Salamon beszéde a magyarhoni szülőkölődők felségelésére Dézsben rendezett műestélyen.

A készség, mely önöket honfiak, honleányok! ez alkalommal is ily fényes gyűllekeltetett esatolta, egyike a legnemesebb érzelmeknek, mik az embert isteni eredetere figyelmeztetik.

Kiknek sorai a nélkülözések ezer nemétől gazdagok, összejöttek önök ismét, hogy saját égető sebeiket megtagadva, testvéri szeretetük enyhítő sugarait egyesítsék, hogy amaz oltárt, melyre áldozataikat annyi önmegtadad- és készséggel veték le mindig, viraszót részvétük gyöngéd virágaival újra, meg újra megkoszorúzzák.

Lehet-e magyar szív, — nem, nem mondom: magyar; vétenék az emberiség ellen, ha ez érzelmek egyedárusitani óhajtanám; lehet-e emberi szív, mely hangosan ne dobogna fel, midőn a Királyhágón tuli aszály, az a körül kifejtett mozzanatokat észlelve, eltekintünk a nyomor anyagságától, el a szenvedésektől, miknek a lesújtottak áldozatai valának, s egyedül az azok enyhítésére szánt, színelmeti nem tudó könyörérzetek eredményét figyeljük, hogy ne dobogjon ekkor hangosan a szív, s ne teljék el mondhatatlan gyönyörrel, ha elvégre az inség fenyegető rémalakját az önzéstelen felebaráti szeretet fényes anyaga elől hátrálni, kiderülni, megsemmisülni látja.

Miféle harc lehet még hátra, melyet ki kelletik állanunk! A vértől földünk gazdag, a remények és fájdalomak sohajai sürű fellegint borítják azokat. Ha a sárocs kifuthat is belőlük minden üdítő nedvet, e sohajokat, e reményeket rólok el nem hordhat, sem azokon keresztül nem hathatott. Mi szülőség, hogy megpróbáltatásunkra az elemek szövetkezzenek! Ha még a víz, az aszály, a gazdaságainkat letipró marhavészek ellen is folytonosan küzdenünk kell; hol a szikla, melyről ez örült hullámok vészteljes gyűrűzetei visszatanorognak! Ha már magokat az egeket is ellentünk látjuk, hol létezik ama másik ég, mely pártunkat fogja, elesünk nem enged! Gyáva nyomorult kérdések! az önök és önökéhez hasonló szivekben rejlik az honfiak! honleányok! mert Isten mondá: a szeretet én vagyok; értik-e önök? a szeretet az Isten!

Soha részvét fényesebb, önzéstelenebb, eredményre dúsabb nem vala, soha emberi szív nem sajgott annyira módok és eszközök után, melyek szerint az éhezőknek ételt, a szomjuhozókak italt adjon, mint Magyarhon innen és túl a Királyhágón, és szomyor mondjuk: kevés kivétellel, csak is innen és túl a királyföldön, minden gyermeke. Ama fenségdús özvegyek, kik vesztéseik után méltóbb tárgyat szíveik kielégítésére nem találhattak az összes haza forró szeretetétől, utánok mindaz, a mit ifjúság, kellem, érettség, higgadtész, születés, tanulmány, lelkesedés, segélni vágy, magában foglalhat egy nemes, dícső, lankadni nem tudó csoporttal egyet, a jótékonyaság ezer és ezer szövetség fényét árasztván szét, napot tűzve a sötét éjre, melynek sugarai azért is oly ragyogók, hogy egyforma kedveléssel mosolyoghatnak a gazdag aranyára, mint a szegény fillérére.

Kimaradhatnak e önké és dícső csoportok retéből honfiak! honleányok! Megszokta a B-Szolnokmegye tétlenül, összedugott kézzel, egyedül saját édes énjére gondolva ülni ott, hol a polgárok lelket próbára teszi a nélkülözés, a könyör, az áldozat. Nem soha! az inség első jajkiáltása önöket éberen, figyelve, segítni készen találta; nem most, már közel egy év óta tagjai önök ama nemes seregeknek,

jár, hogy ezen emlékek Papasoglu kezébe jussanak, ki azt az országnak átadandja. Szerk.

melyről Magyarország szenvedő lakói joggal mondhatják, hogy tekintve a veszélyt, melyben forogtak, a mentőkezeket, melyek e veszélyt rólok ugyszólva elfordíták, a magyarok Istene fényes elégtelt, valóban isteni örömet élvezhetett, hogy e szentföldre innen és túl a Királyhágon ily nőket, ily férfiakat teremtetett vallás és nemzetiség különbsége nélkül.

Mert a ki meg bir mérközni a munkával, tekintse végig a jöltevek ismeretes névsorát. Fog-e itt nyomára találni ama keserű nemzetiségi harcoknak, ama faji gyűlölségnek, melyeket elleneink annyi készséggel hirdetének ró-lunk, mintha legalább is a bölcssek követé találták volna fel? Azt kell-e hinnünk, hogy e sujtuló kéz azért méretett ránk, hogy a boldogság ülében szétágazók, mint már annyiszor történt, a szerencsétlenség környei között egyestüljenek! Azt kell-e gondolnunk, hogy az örök végezt, midőn testvéreink egy részétől a földi eledelt megvonta, ugyanakkor egy más, szellemiebb eledel lektüde-séről gondoskodott, mely termékenyítő erejével hányatot lelkeink összeforrasztására szolgáljon. A felsőmgyei szelid tót, vend, watterkroát, az élénk nemzetiségi román, orosz, a szépségi nemes szász, az alvidéki hős szerb, bunyevác, az egyenes lelki sváb, német, a szorgalmas izraelita, s minden más lehető ajak és szív egyenlő áldozatkészséggel vegyíté a magyarával adományt, előttük nem az állott, mint talán állhatott más nagyszerű tudós és körültekintők előtt, hogy voltaképp melyik nemzet az, mely segélyt igényel, e kérdés megoldásától függesztve fel a különben is örömet meggazdálkodott kiadást, hanem azon természetes meggyőződés, miszerint századok óta testvérem, s ha nem is volna, utóljára mégis csak ember az, kit segítemen szükséges.

Kik szenvedének, vagy mind e mai napig szenvednek, kik elborulva, de nem elcsüggedve tekintik végig elpusztult gazdaságaikat, a körülmenyek jobbra fordulásával, mint azt az emberi természet hozza magával, lassankint felejtetni fognak. Ugy fog elébeik tűnni, átgázolt nyomoruk, mint a mind távolabbi szálló kód, mely utóljára egészen elenyésszik.

Tudják-e önk, melyik érzet az, mely e szenvedők koporsója felett is éberül virasztand! Tudják-e önk, melyik érzet az, mely erejéből veszteni soha, hanem erejében tömörödni fog naponta! A hála és elismeréssel dús emlékek önkre, és mindazokra, kik a vész napjaiban segítő angyalokként megjelentek.

Mit hozott ekép Magyarországnak e nyomorúságos év! Észleljék önk higgadtan. Egy nehézségekkel dús esztát, melyen hasonlíthatatlan diadallal robbogott keresztül. Tudják-e önk, miben áll e diadal? Minden egyebet mellőzve abban, hogy tiz kedvező országgyűlés minden boldogítani akaró cselekvéssel korántsem egyesítette volna népünket az ő mint mondan szökták „uraival” annyira, sem e népet az ő, mint mondan szökták „urait” iránt lekötöztetette volna tette volna, mint e vész, s nyomorral teljes esztendő. Mert a népek meg vannak a maga emlékei, tradíciója, története. Az ő szíve ez emlékek után feszül a multra, remél a jövőben. Ez emlékek, e reményekhez köti életét.

Ez emlékek, e remények között az önk arczi sem fognak elmosódhatni nemes szívi leányai, fiai, innen a Királyhágnak! midőn azok, kik az önk vendég, s testvéri szereteténél nyugodtak meg, honukba azon nem alapulékú feltévéssel költözendtek vissza, hogy önk egymással innen a siron bajosan fognak többé találkozni, midőn kedvtelve gazolandoznak „a világ legszebb büzájában” ismét, gondolataikban gyakran vissza-vissza-szállanak e szegény, de nemes szívűben annyira gazdag hegy- és völgyre; s azon el nem fojthatott sohaj, mely elmerengéseiket követni fogja, istenünk előtt roszunkra nem szolgáló. Mert e sohaj azt fogja mondani:

„Nem egyedül a dús rónák kiváló tulajdona, hogy valódi lelkeket teremjen.
Nem egyedül a délibábok honában virágzik a barátság, vendégszeretet, megbecsülés.

„Nem egyedül a Tisza, Berettyó, Körös, vagy a nagy Duna mentén tudják, hogy: „Szemében a résztvét könyével
Mindenik bölgy egy királynét ér fel!”

S míg e sohaj faji tulzolt büszkeségéből néhány perczentet levon, a mi neki csak jávára szolgál, visszarepül emléke ama pillanatokra, midőn közbünn jöttek árván, elhagyottan, reménytelenül, s midőn távoztak szeretetüktől feledten ama kerekfedell, gyékény-nyel bevont szekereken, melyeknek képe a mi szíveinkből sem mosódik el soha; midőn a falu népétől, hol teli tanyát títotték, körül valának fogva, midőn mindenki nyújtotta az utra azt, mivel bír, s ki mit sem nyújtott, mert hiszen e nép is ha nem az inséggel, de nagyon küzd a szükségkel; ki mit sem nyújtott, átnyújtotta romlatlan szívének forró, tiszta óhaját, hogy az Isten vezérelje ho-

snukba egészen, s terjeszsze ki földjeik felett mindkét kezének áldásait. Igen, ez emlékek vissza fogja őket vezetni ama keserű pillanatokra, midőn e szegény hegyeket nem egy alföldi magyarnak hála- s búcsú-könyei áztatták, midőn befogadó gazdájának, magyar, román ismerőseinek, barátinak végső Isten-hozzádot mondott. Mennyi előítélet malomkéve repedez szét ez emlékekre! mennyire más fogalommal térnek ök honukba, nem csak a románokat érdeklőleg, hanem az erdélyi magyarokat is! Mennyit fognak hegyeinkről regélni! a malombázakban, a Tisza, a Berettyó, a Körös partjain, ama dallamos estéken, midőn a pusztáról hazatérnek szombat este, gyújtéskor, aratáskor, a fonókban, lakomákon, toraikban, a guja kolompja, a ménes csemettyű mellett hányszor fog az alföldre varázsolatni a te elhervadt képed szegény „kincses Erdély!” Létezik-e a földön annyi papir, önthetni-e annyi betűt, mely csak köztölég is ugy ismeresse meg Erdélyt az alföld népével, mint megismertetik ama visszaköltözött emberek, kik hazájuk földjét újra mivelhetvén, Istennek zengett himnuszait közt a mi elhagyott arcainkra is visszatekintenek.

De nem akarom önököt továbbra is viszázatortóztatni amaz élvezetűl, melyet e hangversenyben közreműködő tisztelt honfiak, honleányok önöknek oly méltó joggal ígérnek, csak egy kéresem van még:

Emlékezzenek önk gyakran a nagy-czenki és sziraki sirboltokra!

Emlékezzünk vissza, mit fogadtunk e szent halottak ravatalainál! „Hogy hűk, kitartók, egymást vallás és nemzetiség különbsége nélkül szeretők, higadtak, nem rajongók, nemes szívűek leszünk.”

Ne tegyen elbizottakká minket a gondolat, hogy szavunkat e pillanatig jól, roszul talán beváltottuk, emlékezzünk a tábornokra, ki győztes katonáit inté: „fiam! jól viseltétek magatokat, igaz, de vigyázzatok, nagyon valósztul, hogy még igen sokszor kell magatokat nagyon jól viselnetek.”

A mi körülbelől annyit tesz:

Telj el nemes önértettel dicő, mint Hollandia uszó oroszánja, mindig küzdő, de el nem merülő nép! A télségs, az üres sóhajok termékenyen fellegéből kibontakozva, mint a költő mondja: Hass, alkoss, gyarapíts! Ha bánat sujt, könyeidet ne szegelyd, a nemes köny ragyogóbb, mint India gyémántja; ha örülni van okod, elbizakodottá ne légy; csendben és viharban, nyomor és áldás között, győzelmesen vagy legyőzöttül, az önk érzelmei honuk irányában, minden lehető csábok ellenében nem lehetnek mások, mint a miket a szent emez igéi kifejeznek: „Mit javalljak nekem, hogy elhagyjalak téged, s elforduljak tőled. A hová te mész, oda megyek én is, a hol te maradsz, ott maradok én is. A te néped az én népem, a te Istend az én Istendem. A hol te meghalsz, ott halok meg én is, ott akarok temetve lenni. Bár mit tegyen velem az ég, csak a halál választ el tőled.”

Isten önökkel!!

Tokaj, martius 19.

Félreismerhetlen tény, hogy tulajdos becs-vágy a rosz emberi tulajdonok közé sorozatik, nem mellőzendő itt azonban a fokszerinti különbség tétel, mert többé vagy kevésbé iparkodik mindenki, azaz minden kitűnőbb észtehetségtől ember önbecsét fentartani. Ez tagadhatatlan; oly ember tudni lik, kinek fáradságait jó eredmény szöktá koronázi, és ki éber eszének sugallatát követve megállapított tervét emberségs uton viszi ki, és sokszor hasznathatóvá teszi ember társainak részére is. Azok, kik erkölcsileg törekednek ily átható észtehetséget utánozva saját magoknak használni, tartanak lépést a korszellemmel, de iparkodniok is kell vele a haladásban lépést tarthatni, mert a legesekélytebb elmaradás után csak a legnagyobb megerőltetés állíthatja vissza a párhuzamot. Nem kizozhat tehát ezuttal fájdalomérzet, ha a nyilt utat választom, a mennyiben az egész világ előtt bizonyítékát adhatom: hogy álladalmunk egy részében mégis találunk személyeskedésre, mely az ellenkező utat választva, tán öntudatlanul halad rákmódjára.

Kik fáradozva súlyt fektetnek arra, hogy a tudomány és művészet terén a homályoson felül emelkedjenek, haladnak valódiilag a korszellemmel; méltányos társa azonban a tudomány és művészetnek a gazdasázt, melyet mivel nemzetnek hanyagolnia tilos.

A mult évi tokaji szűretelés eredményét tekintve, kérdésül tehetjük, hogyan ütött az ki minőség- és mennyiségre nézve az előbbi évek szűreteléseivel aránylagosítva? és ha roszul fizetett, tudakoljuk ismét: mi okozta ezt? Minden tokaji bortermelő tudja, hogy borának híre az egész világon, illetőleg, a a hol bor fogyasztatik — ismeretes, fel is

használ tehát minden módot a jó hír- és hitelnek fentartására.

De tehetünk-e szemrehányást a szorgalmas bortermelőnek, ha ő bortvásárlói kívánának eleget nem tehet, mivel phisikai akadályok állják útját? erre feleletet a szíves olvasótól várok.

A minőségét illetőleg e részben hegyalja érdeme, valamint ez ideig még mindig fennállt, ugy az idén is elismerhető; nem kevésbé elhírhedt azonban a mennyiségre tervezett tokaji bor is, mely a bortvásárlók fölűs száma által keresetetik, és ép ugy mint bármely fényűzési finomabb bor széthordatik a világha, az ily borokra gyászos idény viradt, hogy miért? erre mindjárt fogok felelni tudni.

A legjelentektelenebb főreg, mely lakhelytől valamely zugot elfoglalt, iparkodik lakterén korlátlan jogot gyakorolhatni, és védeni azt állhatatos elszántsággal, létezőn pedig ellenében az ellenséges hatalom, vagy nyers erő tulsulva, nem marad egyéb teendője, mint legfeljebb egy, az ő jogait ismét helyreállítandó teketősb segélyt reményelve, elrablott jogairól lemondani. Így létezik ez az állatok bármely fájánál, a hol a nyers erő batároz Emberek és oktanál állatok között a különbség azonban égi távolságnyi, hisz azért látatánk el az isteni bölcseség által gondolkodás és itélő tehetséggel, hogy a teremtsénnel résztökül jutott előnyöket haszonnal élvezzük. Tulajdon vagyonbeli birtokaihoz az emberek különöz utakon jutottak, a jogos és önkényes birtoklásban háborgatástól védelmező pedig az illető tartomány feletti kormányzó felsőbbség által hozott és védett törvény, ez a személy- és vagyonbiztosság tulajdonképpen bástyája és azon kincse az emberiségnek, melyet minden ember tisztelni és félni tartozik, és a mely kincszabta jogoktól egyeseik által senki sem foszthatatik meg. Természetesen más viszonyok álltak fenn a birtoklás tekintetében az ököljogot gyakorolt oligarchák vészes korszaka idejében, hálá legyen azonban! e korszaknak fölűnk már oly távoli időben kellendett uralgna, hogy mostanság csak híre is a mesék közé tartoznak.

E hosszú bevezetésnek értelme az röviden, hogy egyáltalán minden tulajdon joggal felruházott földbirtokosnak teljes joga van saját birtokán ugy gazdálkodnia, hogy fáradságát haszon jutalmazza.

A szíves olvasó józan ítéletére bízom tehát meghatározni, ha vajjon jogomban áll e nekem az én saját tulajdon joggal birt szabad szőlőmet akként művelni, s illetőleg benne a szűretelést időre nézve ugy végezni, hogy saját meglegedés jussom osztályrészemül? ha netán tagadó választ kapnék, egész tisztelettel kérem azt okadatolni.

Számos, sőt tulságos sok bizonyítványt nyujt nekünk, hogy tulságosított önbecsűvágya és önfajtsága hivatalos hatalommal felruházott egyéneknek egyes családok, de sokszor egész népfajok boldogságán oly sebeket ejtett, melyeknek gytimölése az általános elnyomóródás és végképpen tönkrejutás lett, melyeknek későbbi gyógyítása sikertelen. Ily súlyos csapásoknak kuforrásai: a személy- és magánjognak a törvényen kívüli eliprása, igazságtalanul és törvényes alap nélkül hozott határozatok és terv nélküli rendelkezések, az utóbbi felsorolt járvány uralg a mi vidékünkön, a mi tanúságot tesz arról, hogy haladásban a mivel világtól igen elmaradtunk. Nem szomorít-e tehát tapasztalni, hogy egy oly virágzó országban, mint a miénk, a melynek népé minden tekintetben az egész világi nemzetekkel versenyezve akar haladni, tény leg be van bizonyítva, hogy csekély jelentőséggel bírók, vaon avatkoznak mások érdekében és hasznát hajtás helyett gondokat és a népből rosz hangulatot költenek.

Mily alapon nyugszik olyan rendelet, mely szerint szabad szőlő birtokosoknak a szűretelési idő előbbé szabatik? És mily törvényes hatalom kötelezhet engemet hegyalján csak fényűzési bort termelni, ha nekem tervem saját használatomra, vagy talán egy bort vásárlóval kötött szerződés értelme szerint bortermésemet közönségs jó asztali bornak előállítására fordítai? Egyáltalán, ki tilthatja nekem ha én — a mi valóban áll is — saját belátásom szerint minőség helyett inkább mennyiségre dolgozom a bornak kiállításánál. Az oly hivataln rendletek felizgatják minden igazságot pártoló embernek kedélyét, sőt megbazudtolják a saját birtokbani tulajdon jogot.

Azt beismerem magam is, hogy a szűreteti időt és a borminőség készítését a szőlőfélék különbféleségehez kell szabni, és tulajdonitok is minden bortermelőnek annyi gazdálkodási fogalmat, hogy ezt saját maga részére meg tudja határozni, miért is tartozkodom azt taglalo, s nem szádekozom itt magamat a gazdálkodás mesterének nevezni, hanem csak egyedül a tulajdon birtokbani korlátlan személyes jognak létezését akarom és kötelezettem is védeni.

Szöbeszéd tárgyat teszi számtalanszor magasabb körökben is, hogy szűretelés tekinte-

tében a régi szokásokat nem szabad feledni. Mi egyéb képzí azonban az általános szokást, mint a kor igényei, a melyek gazdálkodási tekintetben velők egyező tervek készítésére szorítanak bennünket, azért a szokást sem a multnak, de a jelennek kell megszabni, mert a multkori alkalmazkodás a mai kor igényeinek ellenében a termelő részére nem gyarapodást, de romlást szül. Némelyek tán ugy vélekednek, hogy a kor változásai a szőlőkre nem gyakorolhatnak káros befolyást, mert ezek minden időben egyformák maradnak, és csak a tulajdonos szorgos ápolásától függ a gyarapodás és virulásbani akadályok elbáritása. Ezen eszrevétel gyakorlati alapra építetett. Az én és igen számosan érdeke azonban nem itt állapodik meg, hanem igényli, hogy az okszerű gazdálkodás gyűjtötte termények minél előbb készpénzzé változtassanak, mert sajnosan ki kell mondanom az igazat: a mi takarékpénztáraink sincsenek már a multhoz hasonló állapotban, és igen gyakran kénytelenítettünk a már szerzett vagyonnak nagy részét feláldozni, hogy kötelességeinknek annak idején és még nagyobb áldozatok nélkül eleget tehesünk.

Egész másként állana a dolog, hogyha a hegyalji szűretelés és borkezelés érdekében bizonyos statutumok állának fel, ez azonban hiányzik, de hozottat e helyett egy tökéletlen gyűlés eredményeként oly határozat, mely a szűretelést 10 ft o. é. büntetésbeni elmarasztás mellett tiltja, az ugyan e jogtalan gyűlésben meghatározott idő előtt, sőt annyira mentek ezen határozatot hozók összesen: m. e. negyven, hogy a midőn én, ki a gyűlésben részt nem vettem, nem is akartam józan meggyőződésem szerint oly egyik szőlőben, melynek bora csak is könnyű asztali bor gyanánt használható fel, a szűretelést megkezdém, minden előleges tudtúl adás nélkül egy városi tanácsos, két fegyverzett csendőr és szintén fegyverzett városi hajdu által lepettem meg, kik által egy gönci hordó már kész mustomtól, melyet a szinte magokkal hozott szekeren vittek tőlem el, fosztattam meg erőszakosan, mely tulajdonom a következő napon a helybeli város házánál adadtott el árlejtés útján, s midőn én gondolva, hogy az így talán rendes útjára térénd és kártalacittatva magán-jogomban tán találandok méltó védelmet, egy szintén fekvésre alsóbb rendű szőlőben a szűretelést folytatni bezedm, a fennebbi megtámadás szöszszerinti ismétlése mellett még azzal boszultattam meg, hogy szegény munkásom, kik a jelenlegi szűk körülményektől zaklattatva a becsületlen foglalkozás általi élelem keresésben ilykép fáradoztak, a tett utáni ünnepponon részint a szentgyházba menés közben, részint pedig egy alkalmilag eső bucsura való menetel közben a város hajdu által összeszedettek, és imakönyveikkel együtt ünneppos ültözöttük daczára egy a mindenféle gonosztevők számára rendelt csomány börtönbe zárattak be! Oly organum, mely ily határozat hozatalára és ily eljárásra képes, nem kérkedhetik alkotmányos érettséggel.

Mielőtt valaki a bortermelőket érdekeit ily rontásra vezető szándékkal megtámadná, szük-séges, hogy kellő ismeretekkel bírjon a törvényt a statumtól megkülönböztetni; hogy e két oly különbözö fogalmakat össze ne tévessze.

En tökéletesen meggyőződtem oly organumok létezéséről, melyek e különbségtételle valóban képtelenek, engedelmet veszek tehát e két fogalom küönbözöségét taglalni. Saját igazglasomul kijelentem, hogy én itt nem akarok magamnak jogot formálni, hogy az ügyhez hivatottak tartsam, hanem csak azt a warombizonyítani, hogy az értelem nálunk sem hiányzik az igazságot az igazságtalanságtól megkülönböztetni. A törvény erejét és czéját eléggé ismerem, s azt is tudom, hogy az azzali visszaélés tilos, mert a vele visszaélők becsületétérzetelt tett ember előtt utálta tárgyaivá lesynek; és főleg nem tesznek egyebet, mint a törvényes felsőbbségnek bennök helyzetét bizalmával visszaélnék. Engedelmet kérek tehát a szíves olvasótól, hogy mint említém, az oly organumoknak, kik a törvény és statum közötti különbséget tudatlanságból, vagy pedig késszakarva nem ismerik, ezt nekik megmagyarázbaszam.

Mint hogy mi egy, és ugyanazon felsőbb-ségnek vagyunk alattvalói, ép ugy vagyunk alárendelve különbség nélkül a fennálló törvényeknek, és innét kivételt azok sem szenvednek, és saját fejük szerinti törvényhozatalra s így a törvényekeli visszaélésre azok sem jogosítvak, a kik képzettségüknek fogva a törvénynek valamelyik ágazatának kezelésével megbízatnak; általán véve a törvény az álladalmomban egy korlátlan hatalom és tétel felruházott erő, melyen csak azon hatalom változtathat, mely azt hivatalosságánál fogva alapítá.

Tévedés-e tehát, ha én azt állítom, hogy földi javaink egyik legdrágábbja nekünk a törvény? mert mi lét várna reánk nélküle? és mi által nyerhetnénk a várt elégtételt ré-

szünkre jutott igazságtalanságok ellenében? úgy-e csak egyedül a törvény felel meg ennek. Ezért ha én azon javamat, melyet nekem a törvény szült, nem játszom más kezére, gyalázatos tolokodásnak tartom, ha tőle erőszakkal fosztatom meg.

Nagyan különböznek a törvénytől a statútumok, mert a mit a törvényeknél a törvény értelme határoz, azt a statútumoknál a szó-többség fogja határozatba tételni, mert utóbbit bizonyos pontok alatt egy társulat hozhatja, mely valamely ügynek közös erővel kivételére alakult és ama bizonyos társulat által épp oly gyorsan meg is szüntethetik a mint hozatott, főleg pedig statútumok nem tukmalhatók senkire, ki töltök netáni rossz szervezés vagy egyéb ok miatt idegenkedik, miért is az egész nem egyéb, mint egy már magában véve om-ladékonny erő.

Ajánlom tehát minden megfontolás nélkül avatkozni szeretőknek, a természetből nyert sa-ját esztét követni, egy hiszem akaratára ellenére is meggyőződik, hogy valóban igazságtalan, idegen egyének jogait megtagadni vagy megtagadni bagyni. Ha azonban mindezek da-czára jövőnknek is a keserves tapasztalás marad fenn, hogy saját birtokunk felett ren-delezni tehetetlenek legyünk, avagy tökéle-tesen áll előttünk a törvények ereje törvényes hatalommal visszaélés által, mi nem egyéb, mint a haladó korszaknak álomba döntő emeltyje, úgy le kell mondanunk a remény-ről, hogy nemzetünket valaha boldogulni lás-suk, valamint elszomorkodva le kell vetkeznünk minden gazdálkodási szenvedélyünket is. *)

Krúzer Ágoston,

több szabad szőlőknek birtokosa.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A mint ha ljuk a követváltások iránti rendelet már szétküldött s május 9 ére van-nak a választások kitizve.

— A kolozsvári ev. ref. főtanoda zenekara és a rom. kath. lyceumi dalárda, s több szives mű-kedvelők által a magyarországi szülők ködök részére adott hangverseny e hó 24 én minden várakozásnak megfelelő sikerrel ment végbe. A rendkívüli nagy számmal összegyűlt hall-gatóság feszült figyelemmel hallgatá az érde-kes és egyáltalában sikerült darabokat s min-

*) E levél érdemes íróját hivatkozva a kolozvári esk. község irányában közelebről elmondott nézetünkre, kívánta e levél kiadását. Mi annál szívesebben engedünk, mert ez által ut nyílik egy alapvető distinctióra. Igaza van ironik, hogy a tulajdon szabad használatát hábori-tani nem lehet; de a romai jog „servitium” fogalmát kizárni nem lehet onnan, hol elkülönített birtok nincs. Mi nem ismerjük a tokaji szőlő gazdasági berendezését, úgy hisszük azonban a fenn leírt tényből, hogy közös kerítés és közös pástorlás alatt áll; ez esetben minden egyes birtokos a tulajdon abszolút jogából annyit fel-adott, a mennyit a pástorlástól a birtokosság és a mező-rendőrség latásköre, valamint egyik föld darabját a más-hoz férhetős stb. igényel. A közös kerítés és közös pás-torlás viszonya valóban a többség jogát eredményezi, a termény leszedés megkezdésének meghatározására nézve; mert a pástor felelőssége nem lehet ott, hol a pástorlás alatti terményt rendetlenül szedik le. A bir-tokosság többségének nincs például joga arra, hogy va-lakit gátoljon abban, ha a hirdett tokai „furmint” he-lyett „rislinget” akarja termesztani; abban sem rendel-kezhetik, hogy azt minő művelési módszer szerint ke-zeli; de ahoz van joga, hogy meghatározza azon időpon-tot, a meddig a közös pástorlás felelőssége tart, s hogy a pástorok felelősségének lehetőségére a szükséges ren-dszabályt megtegye. A ki e servitiumot meg akarja a többségtől tagadni, csak úgy teheti, ha szőlőjét vagy más birtokát egészen külön rekeszti s annak külön pás-tort tart, de e neműl termény alá közös pástor és ke-rítés mellett befogott téren a birtok abszolút használatra lehetlen. A közhatalomnak kötelessége ezen a mezőren-dőrség hatáskörén belül forgó intézkedésben a birtoko-sok többséget megtartani és az ottani hatóság, midőn a többség határozatát elégtételbe vette, nézetünk szerint kötelességet teljesít, habár tulvitte buzgóságát a sze-gény napszámosnak zordon letartoztatása által, kiknek tettökért egyedül a munkálátó volt felelős. Ily hivat-a-las eljárással igen romlik a munkabérek kötelessé-gyete. Ha 40 birtokos olyasmint határozott, mi önnök ér-dekét sértette, a hatósághoz kellett volna fordulnia, ha azt mellőzte, múltó következményeit megérző. Az egy-kerítés és pástorlás alatt álló szőlősgazdák mindig bir-tok némi statutarius joggal, a mennyiben az a közös servitiumok alatt álló vagyon biztosítását célozta, ha e statutarius jog gyakorlásában a többség túllépett és az or-zság törvényt sértette, azt a hatóság tartozott meg-szemistíteni, de a „privata vis” joga rég lejártá magát. El kell mondanunk még, hogy a tokai birtokosság föl-lott a világhírtelnek nagy erkölcsi kötelessége is áll. Tokaj bora, úgy a mint most van, világhírű. Ha ezen nehez borból könnyű bort alkotunk, Tokaj elveszti ne-vét. Természetes, hogy az elkülönítés esetében ezen er-kölcsi tartozásra pozitív szabályokkal senkit sem lehet kötelezni, legfeljebb ellenőrző intézkedéssel védhetni ak-kor a helyiség világhírtelét. Résztulnak, ha tokaji birto-kosok volnának, alkalmazkodnának azon többséghez s ter-mészeti minőséghez, melyek által Tokaj világhírűt maig-fentartotta.

Szerk.

deneknek végét általános lelkesült tapsvihar követé. A jótékony cselekedet tisztá jöve-delem — hallomás szerint — 300 o. é. forin-tot tesz.

— A hir, a mit lapunk már mult szom-bati számában hoztuk egy magán távstörvény folytán, csakugyan valósult. Gróf Forgách An-tal magyar főkaneczellár csakugyan lemondott. A bécsi „Presse” szerint Rainer főherceg, mint a ministerium elnöke, 20-án azt kívánta tőle, hogy nyújtsa be lemondását, a mit ő 21-én teljesített. Ő Flge teljes elismerését fe-jesztvén ki a kaneczellár érdemei iránt, elfo-gadta a lemondást, s utódjául gróf Zichy Ar-mint nevezte ki. Annnyal inkább meglepte e hir a bécsieket, mond a „Pr.”, mivel e változástól előre semmi se volt hallható. Ugyanazon lap szerint ez eset okaira nézve Bécsben kétféle hir szárnyal. Egyik szerint gr. Forgách abból indult ki, hogy az euró-pai béke legalább az időre biztosítottak látszván, Austria tekintélye pedig nevedekvén, a magyarországi túlzó párt felhagy pessimis-tikus reményeivel, s így elérkezett az alkalmas pillanat egy magyar országgyűlés egy-be hívására. A ministerium nem értett egyet vele, hanem azt kívánta, szervezze újra a beligazgatást, octroyáljon új törvényszéki tör-vényeket s foganatosítsa Magyarországon az osztrák kereskedelmi törvényeket, s nevezte-sen azt kívánta a ministerium: biztosításék nyugdíj azon hivatalnokoknak, a kik Magyar-országban akarnak szolgálni, hogy így sokakat, kik a jelen provisorium által veszélyeztetve látják jövőjüket s azért magyarországi hiva-talokat elfogadni nem hajlandók, kapjanak kedvet a hivataloskodásra Magyarországon. Német forrás szerint — ugymond a „Pr.” — mindezekről volt ugyan szó, de hivatalosan nem tárgyalták. Gróf Forgáchnak buknia kel-lett, mivel állítólag nem fejtett ki elég erlyt P r o g r a m m é s t e r v nélküli politikát, vitt s program és terv nélkül állott volna egy országgyűléssel szemben. Aztán nem is volt pártja Magyarországon. Gr. Forgáchal együtt Károlyi alkaneczellár is beadta le-mondását, kinek helyébe Privitzer ur lép, s már fel is hívták Budáról Bécsbe.

— Fiatal festésztünk Kővári Endre igen eszesen színezett képeket s jutányos áron áll-ított elő a Veress által fényképezett apró képekből, melyeket olajfestékekkel színez vá-szonra. Ily képeket láthatni helybeli könyv-árusainknál, melyeket méltán ajánlhatunk a közfegyelmeknek.

— A bukaresti országgyűlésen e hó 16-án ministerelnök Kogelnicsán és herceg Gyika Demeter a jobbágy ügy felett szavaltásba ke-veredve kevésben mult, hogy nem egymás tiltogás bántalmazásával végezték be e napot. Az elnök jónak látta kalapját hirtelen föltenni s ezzel az tiltást feloszlottanak nyilvánítani. Mondják, hogy Rozetti és Bretario is kemé-nyen összeveszték a jobbágyügy felett. Ilyen viszonyok között kevés kilátás lehet a jobbá-gyok felszabadítására.

— Huszár maxima. Bécsilapok írják, hogy az osztrákok Jüttlandba behatolván, névszerint a huszároknak ismét parancs adatott ki, hogy requirálni nem szabad; erre egy televér ma-gyarhuszár így nyilatkozott: „mit sem ér né-kiem az egész parancs, mit tegyek ugyan, ha az eleséget oly későn kapjuk ki, s lovam éhes? Inkább magam nem eszem, s ha saját édes apám koponyáján haj helyett színe nőne, azt is ellopnam, midőn az én Józsim éhezik.”

(Beküldetett.) Tessék utazni a gyors kocsin! A minap egy átható hideg éjszaka megérkezik a Biasini gyorskocja N.-Várad-ról Eledre, s igen természetes, az utasok be-menete a vendéglőbe melegedni, míg a lova-kat cserélnék. A konduktor is gondoskodott magáról, s tisztességesen be is fűtött saját legfelső emeletébe holm szeszecskékkel, úgy hogy mikor bevolt fogva, nemhogy az jutott volna eszébe, miképp ő tulajdonképp vezér (konduktor) s vezéri tiszte szerint az utasokat figyelmeztetnie kellene az indulásra, de jófor-málazt az se tudta: fiu-e vagy leány? Ennek a kivételre illetőleg inkább bevételre álla-potnak aztán az a következtetés lett, hogy az ist-nadta embere két bundát bona fide ott il-lőstől jámbor utasnak tekintve, végzettszerű vezényszóra nyitak hebegő ajkai, a gyorsko-esi tovarobogott s a két üres bunda tulajdo-nosai, a zajra előléptek két valóságos passagier hasztalan kiabált a konduktor után: hó, meg-állj, ilyen, olyan adta! Elment biz a, mikor Feketétön felébredve, még mindig mámorosan leszállott, akkor vette észre, hogy a két utas szépen ott maradt Eleden, s még hozzá bun-da nélkül. Ezek aztán kénytelenek voltak 10 frtért szekerest fogadni, s a vendéglős ködmö-nét egy frtért kihasznabérteni, mely ködmö-nek az a nevezetes haszna lett, hogy az egyik utas egyik kezét a ködmön egyik ujjába, a másik meg a másik ujjába dugta, s így ket-tőn öltvén azt magukra, elől melegedtek, hátul dideregtek. Így érkeztek Feketétóra, s így ér-ték utól a gyorskocist. Mullatóság történt így, olvasva, de tessék megkóstolni! És ez nem első eset ám! S hát ha ez oly emberrel

történik, a kinek csak annyipénze van, a mivel mindössze Kolozsvárig jöhet ki, s nem volna miől szekerest fogadni meg ködmönt arendálni ki? Az illető két ur, a kivel ez os-toba tréfa történt, nem sokat csinál abból a néhány rongyos forintból, de a hitvány sze-mélyzet gondatlanságából származott kellemet-lenségért méltán teszi felelőssé a gyorskoci-intézet tulajdonosát. Az eképp okozott költsé-get a 10 frtot pedig az inségesek javára kér-ték befizetetni. De ez elégtétel még nem adat-ván meg, a nyilvánosság előtt kérdik Biasini utól: mikor fogja beszoalgni azt a 10 frtot az inségtügyi bizottmányok?

Nemzeti színház. Kedd, april 19-kén Szabó Pepi jutalmára „Fortunio bájdala” és „Richelieu első párbaja.” Jutalmazottok eleven, ügyes játékat eléggé méltányolta a nagy számmal összegyűlt közönség.

Szerda, april 20-kán „A békerontó.” A czimszerepet Boérné, Borsodit Boér adták, mindketten kitűnően, Szabó Pepi kedves Irma volt.

Csütörtök, april 21-én Mándoki jutalmára „Egy szegény ifju története.” Jutalmazott já-tékával, szavallatával meg voltunk elégedve. Ronainé remekül játszott. Gyulai alakítása jó volt.

Péntek, april 22-én „Ernani”, opera 4 fel-vonásban. A királyt ma Institioris éneklé, azon-ban érezhetőleg gyengébben mint azt Tóthfa-lusitól hallottuk, különösen a harmadik felvo-násbeli nagy áriáját majdnem egészen elejt-tette. Egyébaránt az egész opera elég sikerült volt, az unisok igen szépek voltak. Közön-ség szép számmal.

Szombat, apr. 23-kán. „Choufleuri ur ot-hon lesz.” Vig operette 2 felv. itt először. Vincze (Choufleuri) és Toth Soma (Petermann) kitűnően jók voltak, jelesen Toth S. nevése-ges alakjával s játékaival általános derűtsé-get okozott. Dálnoki mint nő, Szabó Pepi (Ernestina) tetszetek. Közönség nagy szá-mal.

Vasárnap, april 24-kén. Itt 12-szer „Du-nánán” a színház ma is megtelt. Úgy látszik a közönségnek igen kedvencz darabja lett. S miért? . . . a f . . . ty . . . r—s.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, apr. 21. Beust ur meg nem jelenése miatt, a tegnapi érte-keztet, rövid együttlét után, hétfőre napolta el magát.

A felsőházban Carnarvon lord azt kérdi a kormánytól, vajlon az értekezletnek újabb el-napolása esetében fognak-e lépések történni az ellenségeskedés megszüntetésére? Russel lord nem akart felvilágosítást adni azt mond-ván, hogy mindennapi interpellációt az érte-keztet illetőleg rossz hatásnak lehetnek.

Gladstone tagadja, hogy a kormánynak va-lami része volna Garibaldi elutazása ügyében. A düppli sáncok bevételének hírére az angol külügyministerium, 18- és 19-e közti éjjel, táviratilag fegyverszünetet javasolt Ber-linben. De a porosz kormánytól 19 én oly válasz érkezett, hogy Alsen kiürítése nélkül semmiféle fegyverszünetet el nem fogadtak.

A „Times” aggódik, hogy a háboru hosz-szabb tartama az értekezlet által szándékolt eredmények elérhetését rendkívül nehezíteni fogja.

A mint a „Patrie”-nak írják Londonból, a francia, orosz és svéd kormányok, az an-gol kormánnyal egyetértve, elhatározták, hogy az értekezlet első ülésében a fegyver-szünet iránti indítványt tűzik ki napirendre. Dania elfogadja ez indítványt, s Austria szin-tén pártolni látszik. Egyedül Poroszország nem nyilvánította még eddig szándékát.

Ugyanazon lapnak londoni sürgönye sze-rint. Garibaldi ott léte a legutóbbi napokban igen élénk előterjesztésekre adott alkalmat az angol kabinetnél, több külföldi kormány részéről. Ezek az előterjesztések nagy befö-lyással voltak Garibaldi elhatározására, hogy egésségi tekintetből (?) visszautazzék Capre-rába.

Franciaország. Páris, apr. 20. A hivatalos sajtó diadalitason, fényes remények-től sugárzó cikkeket közöl, a mexikoi kérdés fényes megoldása felett. Ellenben a független lapok meglehetősen hidegen, sőt némileg aggód-va szólanak róla. Az „Op. nat.” következőleg így: „Tehát a francia zászló még legalább hat évig marad Mexikóban. Bizonyára nem feltűnik semmi megaláztatástól, mert azt Fran-ciaország nem fogná eltűrni. De éppen nem-ezti önértéktelenség az a kényessége látszik előttünk rendkívül veszélyesnek a jövőre néz-ve. Ha a pártoknak, a melyek a mexikoi társadalomban mozognak, sikerül a fejtel-niséget továbbra is fenntartani, úgy mi folyvást kényseritve leszünk rendőrködni egy oly államban, a mely ötszörte nagyobb Francia-ország nál. Ha egy tábornok kiáltványt bocsát ki, vagy valamelyik püspök kielégíthetlen ki-

vánatokkal ostromolja az új császárt, becsület-beli kötelességünk leend, az általunk alapított kormányt juarista lázzadások s egyszersmind klerikális követelések ellen védelmezni. Ha a déli államok megadják magukat s az amerikai unio ismét helyreáll, a mi alig haladhat egy két évnél későbbre, akkor I. Miksa császár-nak egy nagy köztársasággal gyűl meg a baja, a mely annál harcrazsomjasabb lesz, mert egy polgárháboru ellen alakított s akkor téllenné váló hadseregnek kell dolgot adnia, hogy lerázza a nyakáról.”

A Franciaország s Mexiko közt kötött szerződés, a mely legközelebb a törvényhozó testülettel közölve volt, a következő cikkekből áll:

1. Cz. A jelenleg Mexikóban levő fran-czia csapatokat, mihelyt lehet, 25,000 főnyi hadtestre fogják leszállítani, az idegen legiót is beleértve. Ez a hadtest azon érdeké ol-talmazása végett, melyek a beavatkozást in-dokolák, ideiglenesen Mexikóban maradand, a következő cikkeket által szabályzott feltéte-lek alatt.

2. Cz. A francia csapatok Mexikot abban az arányban fogják odahagyni, a mint a mexikoi császár azok felváltására szükséges csapatokat szerveztetendi.

3. Cz. Mindazáltal a Franciaország szol-gálatában álló 8000 főnyi idegen legio még 6 évig Mexikóban fog maradni, miután a többi egész francia haderő, a 2. cz. értelmé-ben vissza fogott hivatni. E percztől fogva az említett legio a mexikoi kormány szolgálatába és szoldjába fog állani. A mexikoi kormány fenntartja magának a jogot, hogy az idegen-legio Mexikóban alkalmaztatásának tartamát megrövidíthesse.

4. Cz. A francia csapatok által megszá-lándó terület-pontokat, valamint ama csapatok lehető katonai expeditiót közegetéttéssel s közvetlenül fogják meghatározni a mexikoi császár s a francia csapatok főparancsnoka.

5. Cz. Mindazon pontokon, hol a helyőrség nem kizárólag mexikoi csapatokból álland, a katonai parancsnokság a francia parancs-nokot illetendi.

Francia s mexikoi csapatok combinált expeditióinak esetében, e csapatok főparancs-noksága szintén a francia parancsnokot ille-tendi.

6. Cz. A francia parancsnokok a mexikoi közigazgatás egyetlen ágába sem avatkozhat-nak.

7. Cz. Mindaddig, míg a francia hadtest szükségletei minden két hóban átszállítási szolgálatot fognak igényelni, Franciaország s a veraeruzi kikötő közt, e szolgálatnak, egy-egy utól 400,000 frankra szabott költsé-geit a mexikoi kormány fogja viselni.

8. Cz. Franciaországnak az Antillákban s a csendes-tengeren lévő hajó osztályai gyak-ran fognak hajókat küldeni, hogy azok a francia lobogót megmutassák a mexikoi ki-kötőkben.

9. Cz. A mexicoi kormány expeditiók a mexicoi kormány által lefizetendő költségei 270 milliónyi összegben vannak megszabva, ezen expeditió tartamának egész idejére, 1864 jul. 1-ig. Ez az összeg 3 peret évi kamatot fog hozni. Jul. 1-től kezdve a mexicoi sereg összes költségei Mexicot terhelendik.

10. Cz. A mexicoi kormány által a had-testbéli csapatok szoldja, tartása s élelmezése fejében, 1864. jul. 1-től kezdve Franciaor-szág részére lefizetendő kárterítés egy egy embertől egy évre 1000 frkra van határozva.

11. Cz. A mexicoi kormány a francia kormánynak tülstét át fog adni 66 milliónyi összeget, t. i. 54 milliót a 9 cz.-ben említett adósság levonásaul, s 12 milliót, mint előle-gézést, a 14. cz. értelmében a francziákat illető kárterítésekre.

12. Cz. A hadiköltségek többletének lefi-zetése, s a 7, 10 s 14 cikkeken említett terhek letisztázása végett, a mexicoi kormány kötelezi magát, Franciaországnak évenként késpénzben 25 milliót fizetni. Ez az összeg be fog számítani: 1) a 7 s 10 cz. értelmé-ben tartozásokba; 2) a 9. cz.-ben kiszabott összeg tőkéjébe s kamatjaiba; 3) a 14. s kö-vetkező cikkeket értelmében francia alattva-lókat illetendő kárterítésekre.

13. czikk. A mexikoi kormány minden hó utolsó napján a sereg főpénztárnoka kezébe lefizetendi azt, a mivel a 10. cz. értelmében tartozik a Mexikóban maradt francia csapa-tok költségeinek fedezése végett.

14. Cz. A mexikoi kormány kötelezi ma-gát, kárterítést adni a francia alattvalóknak, az általuk igaztalanul szenvedett ama káro-kért, melyek az expeditiót indokolták.

15. Cz. Egy oly vegyes bizottmány, mely az illető kormányok által kinevezendő 3 fran-cziából s 3 mexikoiából álland, fog Mexikóban 3 hónapi határ idő alatt összeülni, e recla-matiók szabályozása végett.

16. Cz. Egy 2 francziából s 2 mexikoiából álló, s Párisban székelő átvizsgáló-bizottmány eszközöndi az említett bizottmány által már elfogadott reclamatiók végleges liquidatioját.

17. Cz. A francia kormány minden me-

H I R D E T É S E K.

(61)

Ajánlat.

(4-4)

Alóltartak a n. érd. és t. közönségnek figyelmébe ajánljuk **NAGY FLÓRIS asztalos mestert Pestről**, ki városunkban mint már több jeles asztalos műdarábokat, úgy küzelebről dr. Hincz György czim alatti gyógyszerár asztalos munkáját, és Merza Testvérek czim alatti rőföskereskedési áruhelyünk asztalos munkáját (Portuall) készítvén, miután mérsékelt ár, ezelszeri és jó munkája által elismerésünket méltán kiérdemelte: mi, mint ezen iparágban az újabb izlést tanúsító s valóatában pontos egyént esmervén meg, óhajtanánk, hogy ipara a n. érd. t. közönség által minél inkább igénybe vétetne.

Lakása Kolozsvárt, Plébaniater báró Wesselényi Ferenc-ház 166-dik sz. alatt.

Dr. Hincz György, s. k.

Merza Testvérek, s. k.

(282)

Porosz kir. kerületi orvostudor **KOCH**

(7-12)

jegeczes növény-czukorkái

eredeti fedett skatulyákba változatlanul kapható 35 és 70 krajczárjával.

Ezen a legjelesebb alkalmas növény és gyógy-fűvek nedvéből, a legtisztább cukor jegeczer részecskéivel töményített **Dr. Koch-féle növény-czukorkák**, mint a legelőmertebb részvétel által hasznosnak bizonyosult ajánlható, mint *enyhítő és ingercsillapító*, a köhögéseknek és rekedtségnek, torokfájásoknak, nyálkás bajoknak; midőn az azokba foglaltatott növénynedvek és édes állományok szerves kivonata által, a beszéllő szervek fenntartására, tisztaságára és engedékenységekre megbecsülhetetlen hatással bírnak. Minden eseteknél a nyálkahártyákra, s azok elágazásaira enyhítőleg s oldólag hatnak, a kiürítéseket könnyítik, a gyengén tápláló s erősítő alkatrészek által, a vele érintkezésbe jövő szervrészeket erősítik. **Dr. Koch** növény-czukorkái nemcsak ezen valódi jeles tulajdonságok által *különböztetik* meg magokat, a gyakran annyira magasztalt mejj-theától, mejj-siruptól Pate pectoralától, sat. hanem különösen kitűnnek ezen szerek felett azon előnyös sajátosságok által, hogy az emésztő szervek által könnyen felvétetnek, s hosszas használat után is semmi gyomor nehézséget, savanyúságot vagy nyálkásodást nem okoznak, vagy hagynak magok után.

A tévedések kikerülése tekintetéből jól megjegyzendő, hogy **Dr. Koch** jegeczer növény-czukorkái csak is hosszukó a mellékelt bélyeggel ellátott eredeti skatulyákba vagnak pakolva, s egyedüli valódiságokban

Kolozsvártt: csak is gyógyszer. **WOLFF J. s. Khudi J. özvegyénél kaphatók**, valamint *Beszterczén:* Kelp Ferenc; és *Dietrich & Fischer;* *Brassóban:* Stenner F.; és *Jekelius Ferenc* gyógyszer.; *Déván:* Büchler A.; *Nagy Enyeden:* Bisztricsányi A. és Trajanovits Ede gyógyszerész.; *Erzsébetvárosban:* Schmidt A.; *Hátszegben:* Mátéfi Béla gyógyszer.; *Károlyfehérvártt:* Rusz János és Matherly Emil gyógyszer.; *Kézdí-Vásárhelyt:* Fejér Lukács; *Maros-Vásárhelyt:* Fogarasi J. D.; *Medgyesen:* Vándory & Brandsch; *Segesvártt:* Misselbacher fia és Teutsch; *Sz. Újvártt:* Placintár és fia gyógyszer.; *Szász-Régenben:* Wachner Traugott; *Szászsebesben:* Weissörtel Ad. G.; *Szebenben:* Zöhrer J. F.; *Székelly-Keresztúron:* Binder Márton; *Sepsi-Szentgyörgyön:* Vitályos Béla; *Sz. Udvarhelyt:* Kauntz J. A. gyógyszer.; *Szeredában:* Gözsy A.; *Sz. Somlyón:* Ruszka Ignác; *Tasnádon:* Szongott Jakab; *Tordán:* Velits G. és Wolff G.; *Zalathán:* Megay Guszt. A. gyógyszer.

(91)

Figyelemre méltó.

(3-3)

JESZENSZKY és PAPP

városház mellett **2-ik** számú ház alatt lévő kereskedésükben nagy választékban találhatók:

Jó mosó Pergálinok singe 30, 34 és 36 kron, röfe 38, 42 és 45 kron.

Batizt és Jaconet singe 30, 36 és 48 " röfe 38, 45 és 60 "

Félször köntös kelme singe . . . 19 " röfe . . . 24 "

Valóságos-ször Báresch singe . . . 28 " röfe . . . 35 "

A legújabb köntös kelmek singe 36, 42, 70 és 80 " röfe 45, 52, 86 kron és 1 frton.

Mosó selyem köntös kelmek 21 frt és 27 frt 50 kron.

Továbbá minden vászonmunkák Bécs-házi, Creas és Rumburgi, asztalnéműk, gyapju és len szövetek férfi öltönyöknek, női felső öltönyök, kéktyúk és lábbelik, fehér és színes len z-elekendők sat. a legújanyosabb árban.

Választás végett mustra kelmékel vidékre is szolgálunk és a megrendeléseket pontosan s a leggyorsabban teljesítjük.

(77)

(4-4)

Dr. Doeck-féle gyógymódról a **gyomorgörös- és emésztési gyengeségben** sat. szenvedők. Bővebb tudomást vehetnek az éppen most megjelent füzetben, mely ezen lap kiadó hivatalában ingyen adatik.

(92)

Hirdetés.

(3-3)

Alóltirt tisztelettel tudatja a t. cz. fogbajokban szenvedő közönséggel, hogy itt Kolozsvárt tartozkodása csak május közepéig terjed Lakása b. tordautczában, a dr. Szabó-ház emeletében.

(87)

Eladó vendéglő.

(3-3)

Tordán a városipiaczán a legalkalmasabb helyen, mely jelenleg is 1000 frt o. é. évi haszonbért hajt, a legjobb karban levő melléképületekkel 1000 veder borra való pinczével, beépített mulató kerttel s köfállal kerített vendéglő szabadkézből eladó; értekezhetni helyt Tordán Velits Györggyel.

(76)

(8-12)

Perlmutter Jakab Pesten

váltó szobája s íródája Dorottyauteza kereskedési bank-épület I-ső emelet.

Veszen s elad arany- és ezüst pénzeket, állam-, ipar- és sorsjegyeket napi folyó árban. Ad **előlegeket** pénzekre és értékpapírokra, a folyó ári értéknek $\frac{3}{4}$ — $\frac{7}{8}$ -ig legutányosabb illeték számításal.

Elad mindennemű sorsjegyeket és más értékes tárgyakat tetszészerinti **részletfizetés** mellett legutányosabb árban és feltételek alatt.

A mindenkori meglevő **eredeti sorsjegyekről** leirt **igérvények** legutányosabb árban adatnak ki.

Belföldi megrendelések legpontosabban teljesítettnek.

(105)

Haszonbéri hirdetmény.

(2-3)

Kolozsvárról Maros-Vásárhely felé a mezőségi országotban, valamint Tordáról a mezőségre átvonuló utban a mező-nagy-csáni határszélen a Góru-tetőn fekvő **vendég-fogadó** egy vagy több évekre haszonbérbe adatik. Értekezhetni róla Kolozsvártt, kül-monostor utcái 54 számú háznál tulajdonossal.

(101)

Hirdetmény.

(3-3)

A tavalyi szárazság miatt nyomorral küzdő testvéreink sorsán, tölem kitelhetőleg könnyítini óhajtván többek felszólítására elhatároztam, hogy azon összegnek, mely kereskedésemből május 1-ső napjától június 1-ső napjáig befoly—legyen az ezen idő alatt eladott, vagy régebben hitelben adott áruk ára—5 az öt perczentjét e célra szentelem, melynek kitudhatása végett, kereskedésemet ez idő alatt az illető hatóság fogja figyelemmel kísérni, az tekintend meg naponta könyveimet, s ellenőrköendő a bejövendő pénzek felett.

Hogy csekély ajánlatomnak sikere legyen a tisztelt közönség részvétől és pártolásától függ, a melynek becses figyelmébe vagyok bátor ajánlani vasárakkal, üveg- és porcelán néműekkel, mindennemű legjobb minőségű fűszerekkel, gazdasági vető magyakkal sat. jól ellátott kereskedésemet, igérve hogy mindenkinek kívánsága pontosan és lehetőleg jutányosan fog kielégített, ugyszint, hogy ez idő alatt kereskedésemben semminemű árfelemelés előfordulni nem fog.

Ez ajánlatom a tisztelt közönség figyelmébe ajánlva, minél számosab látogatóst alázatos szolgálja

Bisztricsány Sándor.

SRÓTH-GYÓGYINTÉZET KOLOZSVÁRTT.

Ezen gyógymód, mely már közönségesen elismert és bebizonyult hathatósága és alapos gyógymódja iránt nem tartom szükségletnek a közönségnek némi felvilágosítással szolgálni; ngyanis dr. Kipke és utabban König munkái olvasására utalom, valamint magam is kész vagyok bármely alkalommal felvilágosítással szolgálni.

A t. cz. közönséggel bátor vagyok tudatni, hogy intézetembe az év bármely szakában **bármilyen betegségben szenvedőket elfogadok**.

Az eddigi gyógymód sikeréről másokra nem is hivatkozva, eléggé szólnak szépen ikerült eseteim.

A férfiak és különösen a nők iránti gyöngéd gondozásról és ellátásról gondoskodva van.

Azon szevedők, kik magokat intézetembe felvételni óhajják, sziveskedjenek szappanyuteza 372 sz. házammal személyesen vagy bérmentett levél által megtalálni.

(103)

(2-5)

Stasitzky Pál,

kir. szab. gyógyintézet tulajdonos.

(110)

26/4 1864.

(15-15)

Valódi

MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középponttá raktára a „Gólyához“ czimzett gyógyszerár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett **Seidlitz-por** használati utmutatásokkal áruhatók, melyek szóról szóra az enyim szerint utmutatva, a közönség csalódására, még saját néveléssomlót is viselik, s ily módon azok külsőjeokról ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvasul mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyenmű szereknek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya **Seidlitz-por** saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papíron ezen esmeretű-jegy „**Moll Seidlitz-pora**“ (**Moll's Seidlitz-Pulver**) viznyomáson látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának **1 ft 25 kr.** oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszernek közli bizonynyára a legelső helyre méltandók. A császári nagy biródom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi halálrair részletes biz. nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görösök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértorlódás, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasb gyogyeredményt viktak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, mű észek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **csupán csak**

Kolozsvártt: RITTER Tr. özvegye gyógyszer. Továbbá *Beszterczén:* Szongot György. *Brassóban:* Jekelius F. *Fogarasi:* J. B. *Gschader.* *M.-Vásárhelyt:* Bucher M. és Burdats A. *N.-Bányán:* Haracek. *Nagy-Károlyban:* Schöberl. *Nagy-Szebenben:* Müller gyógyszerész. *N. Váradon:* Jánky Antal. *Segesvártt:* Misselbacher. *Szász-Régen:* Wachner & Schinker. *Szászsebesben:* Binder F. gyógyszer. *Szent-Ágothán:* Knall K. gyógyszerész. *Szerdahelyt:* Schimert F. gyógyszerész. *Zalathán:* Megay G. A. gyógyszer. *Zilahon:* Harmath S. F.

A fennebbi cézegeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek **1 frt. 80 kr.** egy kisebbnek **1 frt. o. é.**

Az üvegek el vannak látva védemákkal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben kúldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsirolaj faj a dorsch-halnak leggondosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a **bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott.** — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesebb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült bőrküüetés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

